

Hvad er bevaringsværdi?

Bevaringsværdi er et redskab til at passe på vores bygningskultur.

I mange kommuner har man - i større eller mindre omfang - registreret bygningers bevaringsværdi efter den såkaldte SAVE-metode.

SAVE er en sammenskrivning af "Survey of Architectural Values in the Environment" (= Kortlægning af arkitektoniske værdier i miljøet).

Metoden bygger på en vurdering af fem forskellige forhold ved en bygning:

- Arkitektonisk værdi
- Kulturhistorisk værdi
- Miljømæssig værdi
- Originalitet
- Tilstand

Hvert af disse forhold vurderes på en skala fra 1-9 og sammenfattes til en samlet bevaringsværdi for bygningen. Det er den værdi, der fremgår her på hjemmesiden.

Vurderingen af bevaringsværdien bygger på et helhedsindtryk af bygningens kvalitet og tilstand. Som hovedregel vil den arkitektoniske og den kulturhistoriske værdi dog veje tungest. Karaktererne 1-3 regnes for en høj værdi, 4-6 for middel værdi og 7-9 for lav værdi.

Bevaringsværdien hænger sammen med bygningens arkitektur og historie:

- Er bygningen et godt eksempel på periodens arkitektur eller på en særlig byggeskik?
- Er bygningstypen eller bygningsformen sjælden?
- Har bygningen dannet forbillede for andre bygninger?
- Står bygningen intakt?
- Er udskiftninger og ombygninger tilpasset bygningens udtryk?
- Er bygningen betydningsfuld i gadebilledet eller i landskabet?

Bygninger med den højeste **værdi 1** vil som oftest være fredede bygninger eller folkekirker. Særligt værdifulde bygninger kan dog godt have bevaringsværdi 1 uden at være fredede.

Bygningerne med **værdierne 2-4** er de bygninger, som i kraft af deres arkitektur, kulturhistorie og håndværksmæssige udførelse er fremtrædende eksempler inden for deres slags.

Bygninger med **bevaringsværdierne 5-6** er jævne, pæne bygninger, hvor utilpassede udskiftninger og ombygninger trækker ned i karakteren.

Bygninger med **bevaringsværdierne 7-9** er ofte bygninger uden arkitektonisk udtryk eller uden historisk betydning. Det kan også være bygninger, som er så ombyggede, eller som har så mange udskiftninger, at de har mistet deres oprindelighed.

Når der senere sker ændringer med bygningen, kan karaktererne ændre sig, og der bliver muligvis behov for at korrigere bevaringsværdien. En bygning kan ved en god tilbageføring eller renovering opnå en højere karakter end ved den oprindelige vurdering.

Bevaringsværdien siger naturligvis ikke noget om husets brugsværdi.

Bevaringsværdige bygninger

Ca. 357.000 bygninger har på nuværende tidspunkt fået vurderet deres bevaringsværdi efter SAVE-metoden. For de flestes vedkommende er det sket i forbindelse med, at der er lavet et kommuneatlas for den pågældende kommune. [Læs mere om kommuneatlas.](#)

Registreringen af bevaringsværdi er et redskab for kommunerne, så de kan udpege bevaringsværdige bygninger i kommuneplanen eller i en lokalplan. Først da er en bygning nemlig bevaringsværdig i lovens forstand. Slots- og Kulturstyrelsen kan også udpege bevaringsværdige bygninger.

Det er altid kommunen, der har ansvaret for bevaringsværdige bygninger, uanset om de er udpeget af kommunen selv eller af Slots- og Kulturstyrelsen.

Eksempler på bevaringsværdier:

Bevaringsværdi 1

Bevaringsværdi 1

Arkitektonisk værdi

2 - Rigt detaljeret, fine detaljer i bindingsværk og murværk

Kulturhistorisk værdi

1 - Venterum mv.

Miljømæssig værdi

2

Originalitetsværdi

3 - Udskiftninger

Tilstandsværdi

3

Bevaringsmæssig værdi

1 - Del af stationsanlæg

Bevaringsværdi 2

Bevaringsværdi 2

Arkitektonisk værdi

2 - Meget fint moduleret, skulpturel, karakterfuldt udtryk

Kulturhistorisk værdi

3

Miljømæssig værdi

3 - Del af blok bebyggelse/ område

Originalitetsværdi

4 - Delvist nye døre og vinduer

Tilstandsværdi

3 - Meget velholdt

Bevaringsmæssig værdi

2

Notat:

Arne Jacobsen

Bevaringsværdi 3

3 - Halvvalmsbygning med pudset gesims og karnap, gl. veranda mod have, velproportioneret med fine facader

3

3 - Beliggende med gavl mod gade overfor anlæg ved Volden, del af ensartet husrække

4 - Gl. vinduer, nyere dør

2 - Istandsæt

3 - Bevaret sit udtryk og gl. vinduer, fine proportioner, et af de smukke huse i gaden

Bevaringsværdi 3

Arkitektonisk værdi
Originalitetsværdi

Kulturhistorisk værdi
Tilstandsværdi

Miljømæssig værdi
Bevaringsmæssig værdi

Bevaringsværdi 4

Bevaringsværdi 4

Arkitektonisk værdi
Kulturhistorisk værdi
Miljømæssig værdi
Originalitetsværdi
Tilstandsværdi
Bevaringsmæssig værdi

4
3 - Fileteringsfabrik
2 - Havnens fixpunkt
4
2
4

Bevaringsværdi 5

Bevaringsværdi 5

Arkitektonisk værdi
Kulturhistorisk værdi
Miljømæssig værdi
Originalitetsværdi
Tilstandsværdi
Bevaringsmæssig værdi

5 - Enkel længebygning m. taktfast vinduesrytme. Pudset sokkel. Enkle sålbænke
5
3 - Stuehus på flerlænget gård. Definerer gårdrummet
6 - Tagform og -materiale ændret. Enkelte ændringer i murværket
4
5 - God enkel bygning m. miljømæssig værdi. Vurderet trods skæmmende tag og kvist

Bevaringsværdi 6

Bevaringsværdi 6

Arkitektonisk værdi
Kulturhistorisk værdi
Miljømæssig værdi
Originalitetsværdi
Tilstandsværdi
Bevaringsmæssig værdi

7 - Stærkt ombygget
3 - Gl. smedje
5
7 - Skæmmende tag, mure
5
6

Bevaringsværdi 7

Bevaringsværdi 7

Arkitektonisk værdi
Kulturhistorisk værdi
Miljømæssig værdi
Originalitetsværdi
Tilstandsværdi
Bevaringsmæssig værdi

5
5
6
8 - Tilbygning, nyt tag, skorsten, træværk mm.
5
7

Bevaringsværdi 8

Bevaringsværdi 8

Arkitektonisk værdi
Kulturhistorisk værdi
Miljømæssig værdi
Originalitetsværdi
Tilstandsværdi
Bevaringsmæssig værdi

6
5
6
8 - Div. tilbygninger, egentlig kun murene tilbage
5
8

Bevaringsværdi 9
9 - Står stærkt ombygget.

Bevaringsværdi 9

Arkitektonisk værdi

Slots- og Kulturstyrelsen

Hammerichsgade 14,
1611 København V
telefon 33 95 42 00
post@slks.dk

Fredede Bygninger: fbygg@slks.dk

Kommune og plan:

Bevaringsværdige Bygninger: Henvendelse skal ske til den lokale kommune.

Teknisk bistand/password til kommunerne: fbb-support@slks.dk